

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön. A szerkesztő lakása: Pestvárosánál 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr. Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérjük az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos pettisor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr. Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskereken, hová az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

TOLDY FERENCZ. A magyar nemzetet ismét egy megrendítő csapás érte. Elvesztette egyik sítörő bajnokát s ezáltal a magyar irodalmat és tudományt a legsúlyosabb veszteség érte. A fardhatatlan tudós Toldy Ferencz meghalt. De szelleme élni fog e hazában örökké, míg itt magyar nemzet lesz, s hallhatatlan művei mellett, a nemzet hálás kegyelete örökké föntartja emlékeit. Nyugodjanak békében porai!

Mezőgazdasági s iparkiallítás Torontálmegyében.

A czélba vett kiállítás Torontálmegyében már új stadiumba lépett, annyiban t. i., hogy a gazdasági egyesület által kiküldött bizottság munkáját már befejezte s legközelebb a gazdasági egyesületnek fogja azt jóváhagyás végett be-terjeszteni. Ezen előmunkálat szerint, a kiállítás Nagy-Becskereken 1876. évi június 1-ső felében fogja megtartatni s pedig ép oly időben, midőn a gazdák-közönség mezei munkálatokkal nincs elfoglalva. A kiállítás összesen 8 napig fog tartani. Tárgya, bármely productum s az ipar, főleg a gazdasági ipar minden ága. Ennyit vagyunk képes a megyei közönségnek egyelőre tudtára adni s sietünk is ezt közhírré tenni, főleg azon czélból, hogy a leendő kiállítók, kiállítandó tárgyaikat elkészíthessék. E kiállítással fog egyszermind egybekapcsoltatni: a lókiállítás, lötenyészési jutalomdíj kiosztás s löverseny.

ellenesei nem akarnak okosabbak lenni, mint ezen nevezett országok.

A ki okszerű gazda akar lenni, annak nem szabad csak szántani, vetni; hanem a nemzetgazdaságot fejlődését is tekintetbe kell vennie, e nélkül haladni soha sem fog. Már pedig az eddigi tapasztalás arra tanított, hogy a nemzetgazdaságot emelkedés fő rugója, a kiállítások voltak — és pedig — a vidéki kiállítások. S csakis a vidéki kiállítások nyomán keletkeztek később a világhiállítások és pedig akkor, midőn az embereknek a feje annyira tisztult, hogy belátták, mikép nem az embernek kell az embert kiszakmányolni, hanem neki kell a természetet a közös érdekekben kihasználni s csakis a legnagyobb, kész-séges kölcsönös segélynyújtás által lehet ezen művel általános jólétre jutni.

Ez pedig csakis a vidéki kiállítások által történhetik. Mert a mint valamely gyár a másik előtt ismert akar lenni az által, hogy mustákat küldött a vásárokra, vagy kirakatában állandóan tartott, ugy valamely vidék vagy város ipar- és gazdasági ágaira nézve, melyek egymást kiegészítik, be kellett látni, hogy czél-szerűen csak ugy concurrálnak más vidékek vagy ország productumaival, ha producáló képességükről a vevő közönségnek egy teljes képet nyújtanak.

Azért is történtek kiállítások, s mindig is meg voltak győződve arról, hogy minél nagyobb s teljesebb a gyűjtemény annál több lesz a szemlélő, annál több eszme fog megpenditetni, annál gyorsabban lesznek tökélesítve az előállítási módok, s nagyobb térre kiterjesztve az eladás.

A mult korszak háborui után főleg Németországban az igen sok tekintetben vésteltjes anyagi állapot megjavítására kellett gondolni, a vállalkozó szellemnek kellett most segíteni. S mi volt első dolguk? Vidéki kiállításokat rendezni. Ez által a gazdasági ágak ismét munkát s jutalmat nyertek s az eredményben az ösztörrá arra, hogy az elmulasztott helyre hozták. Ausztriában — ugymond egy jeles írnok — „Porosz-, Szászországban, Hanoverben s a többi német tartományokban a vidéki kiállítások, szabályszerűen ismétlődő tüneményekké váltak, melyek-

nek gazdasági s később politikai befolyását az akkori viszonyokra nem szabad kicsinyelni.“ Nem akarjuk a számtalan angol, német, francia, sveczi sat. kiállítások hosszú sorát elszámolni, csak azt akarjuk constatalni, hogy mindezen országokban a vidéki kiállítások jelenleg is legszebben virágnak s ezen országok részletes gazdasági magasságokat nagy részben ezen kiállítások által értek el. Pedig ezen országok vidékei tán még szegényebbek voltak mint mi vagyunk.

Meg vagyunk győződve, hogy Torontálmegye közönsége ezen országok példáját nem fogja nyomtalanul eltűnni hagyni s azok példáján okulva, annyit tenni, mennyit a körülmények közt éppen lehet. Egyszer már mégis el kell kezdeni, az anyagi szomorító állapot pedig hathatósan int már az öntevékenységre s a munka megkezdésére. (Folytatása következik.)

Nagy-Becskerek, december 16-án.

A bélyegtörvény, mint tudjuk, 5 kros bélyegre rendel minden számlára tétetni. Azt is tudjuk, mert a mindennapi tapasztalás bizonyítja, hogy közönségünk e törvényt sehogys sem veszi komolyan. Ausztriában és Franciaországban, hol ugyane törvény fennáll, ugyszólván nem is látni bélyegtelen számlát, nálunk meg alig látni bélyegzettet. Az iparosok és kereskedők természetes idegenkedését e törvény teljesítésétől még a közönség közönye, sőt államellenes hangulata is támogatja. Számos iparos és kereskedő üzletében még nem fordult elő eset, hogy valamely fél a bélyegnek a számlára ragasztását megkívánta volna, de annál több olyan, melyben az illető üzletember lelkiismeretességét szánalmas mosolylyal vagy egyenes rozálással kísérte. Egy helybeli nagykereskedő beszéli, miszerint sok „vidéki magyar“ vevő egyenesen ellenzi a bélyeg felragasztását, sőt egy falusi plébánus egyszer, midőn számlájára bélyegre akart tenni, nagy sértődve kérde tőle: „Minek tart az ur engem? — azt hiszi, hogy majd én tán feladom, ha nem tesz stemplit a kontóra? — Szomorú jele a politikai demoralisációnak, — midőn tisztességes emberek az állammal szemben megengedtetnek találnak oly eljárást, melyet a magánéletben magok is elítélnének. Uztlem emberek véleménye szerint, mely e kérdésben a legkompetensebb, a kincstár az üzleti számlák bélyege czimén nem veszi be tizedrészt annak, a mit a törvény szigorú s lelkiismeretes megtartása mellett bevehetne. Igaz ugyan, hogy a törvény ezen rendelkezésének

Előfizetési felhívás a „TORONTÁL“ 1876. évi folyamára.

Lapunk a jövő hó elején ötödik évfolyamába lép. Hogy mit tünk! és használtunk-e a közönségnek? annak megbirálását t. olvasóinkra bizzuk.

Mi most is nyugodtan nézünk a jövő elé. Megtettük kötelességünket, hazánk és megyénknek érdekeiért küzdöttünk egy iránt! Kimondtuk véleményünket mindig szabadon, nem tömjé-nezve senkinek; szóval: igyekeztünk megérdemelni azon pártfogolást melylyel az olvasó közönség lapunkat megtisztelni sziveskedett.

Nem használtunk hangzatos szavakat, nem ígértünk, ezek helyet tenni fogunk, ott a hol erélyes felszólalásunkra szükség leend. Szóval: maradunk a réginel.

Nincs a megyében előkelő ház, hol lapunkat nem házi barátaink tekintenek, sőt a szegényebb osztály is szivesen lefizeti a lap éves járandóságát azért, hogy megyénk ez egyetlen magyar lapja fentartassék.

Az előfizetési pénzek, legjobban postautalványnyal eszközölhetők, s Pleitz Fer. Pál kiadó nyomdájába intézendők.

Előfizetési ára: Negyed évre 1 ft. 50 kr. Fél évre 3 ft. — kr. Egy évre 6 ft. — kr.

Kelt Nagy-Becskereken, 1875. évi december 2-án. Pleitz F. Pál, „Torontál“ kiadója. A „Torontál“ szerkesztősege.

TÁRCZA.

Nagyvilági fény- és árnyképek.*)

(Pierre Véron után.)

„Pantheon“ épített Véron Péter is — ez elmés rajzoló, — papírból, betűből meg a mi fő: szellemből. Persze ez a „Pantheon“ inkább csak egy arckép-album, melynek lapjain a történet, politika, irodalom és művészet szin-padain szereplő egyéniségekkel találkozunk. A rajzok elmések, pikánsak, többnyire találók, de néha túlzók. Hízelegni legkevésbé szeret. Forgassuk egy kicsit ezt az albumot mi is, még pedig betűrendben, mely annyiban itt furcsa rendtelenség mennyiben a legkülönböz-bőbb foglalkozású egyéniségek fognak egymás mellé esni.

Hogy az arckép közt legtöbb a francia, azon legkevésbé sem ütközhetünk meg, miután a fény- és árnyképező maga Franciaország csipőstollú fia.

Nézzük! Abo út. Regényiró. Kúsejére: öszlő, torzonborz alak; szellemére: harapó mosoly, egész körme hegyéig csupa szellem, s egész szellemében éles, karcoló köröm. Vihagos iránya mindig azt mondja, a mit akar, de nyugtalan fejé nem mindig azt akarja, a mit mond. Örökös izgatottsága miatt barátai azt állítják, hogy ereiben higany foly, mint a légmérő. Innét van, hogy gyakran változekony. De neki sok fog megbocsáttatni, mert sokat gyűlölt.

Alboni asszony. Énekesnő. Egy elmés ember egykor így jellemezte e vaskos termetű művésznőt: „Elefánt, mely csalogányt nyelt

el.“ Ez már régen volt, azóta a csalogány elveszett az elefantban.

Aumale herczeg. A „csaknem (pres-que) herczeg“ a gúnyneve. Csaknem trónkövetelő, csaknem író s csaknem tábornok. Testalkatára csaknem hasonlít III. Napoleonhoz. Egy percig csaknem köztársasági volt, azután csaknem legitimista lett. A Napoleon herczeghez intézett levelével csaknem megnyerte a népszerűséget. Bazaine pörében pedig csaknem törvénytudónak mutatta magát. A nagy emberek minden kelleke csaknem megvan benne és holta után másnap mégis csaknem el fogják feledni.

Bar num. Humbugmester. Ő találta fel a század igazi jelszavát: „Nagy dobbal tele pénztár.“

Benedetti. Volt nagykövet, Franciaország szolgálatában és Poroszország hasznára. Tehetetlen vak, kit kikötő-örnek használtak. Igazán neveléses! Lehetne is nevetni, ha a vihar később nem nyelt volna el miatta annyi áldozatot. Némelyek azt fogják erre mondani: nem lovagias ily keserű igazságokat mondani egy emberre akkor, midőn az megbukott; de hisz ép az került oly sokjába Franciaországnak, hogy nem mondta meg neki eme keserű igazságokat szemébe akkor, midőn még nem bukott meg.

Beust. Egy nagy minister holdfénye. Bismark herczeg. A porosz sasnak csak egy feje van és ez — ő; s csak egy karma, és ez Moltke. Egy életirója őt a nagy német egység aczélrugójának nevezi. Egy másik szerint: Egy ragadozó állat feje oly nyak fölött, mely — úgy látszik — feltalálta az örökmozgást.

Chambord gróf. Élt Charentonban egy félkegyelmű földbirtokos, ki csinált-virágokat ültetgetett homokba s napjait ezek öntözgetésével tölté, mindvégig ama „biztos“ reményben, hogy virágai végre is a sok öntözés követ-

kezében ki fognak hajtani és őt a világ bámulni fogja. Körülbelül így tesz a legitimista párt, mely elszárad liliumot Belcastel könyveivel öntözi. A nemes gróf már negyvennégy éve öntözgeti maga is a liliumot, de biz az csak nem akar kihajtani, mert hisz töve sincs. Ő egy kövér vértanú. De óvakodjanak őt királyltyá tenni, mert akkor csakhamar megso-ványodnék.

Décázés herczeg. Francia külügy-minister. Azt mondja róla mindenki, hogy nagy neve van. Én pedig azt hiszem, hogy egybe sincs.

Dejazet Virginia. Színész. Egyik barátja így hízelget a halhatatlan Lizettenek: „Egész évszázad tel nélkül.“ Maholnap örök tél borul e feledhellen művésznőre.

Dufaure. Francia minister. „De a patvarba! — mondák neki — ön oly szűrés, mint a bogáncs.“ „Azért harapdálnak tehát — válaszolá — oly nagy kedvvel a szamarak.“

Dumas Sándor (ifjabb). Az első irodalmi műtökés, melylyel korszakunk bir. Világhírű író, kinek csak egy hibája van, s ez az, hogy néha saját magát akarja tulszárnyalni. Midőn valaki elég magas, mi szüksége van nagy cipőszarkakra? Egy idő óta azt a saját-ságos szokást vette fel, hogy dolgozóasztalára, tintlatortja mellé szentelt viztartót helyez és így néha megcsik, hogy midőn tollát tévedés-ből szenteltviztartóba martja, azt veszi észre, hogy az nem egyéb tiszta víznél.

Jules Favre. Ügyvéd és államférfiú, a ki könyezni is tud. Az ujkor Prometheusza, csakhogy az ő szive nemcsak a saskeselyük marzangolják, hanem belekapdosnak abba a pulykák is.

Flammarion. A csillagászat Ponson du Terrailja. Minden egyes csillagnak „Rocambole“-féle hőstetteket tulajdonít s arról regényt ír.

Gambetta. „Nagy ember!“ „Gonosz-tevő!“ E két szélsőség közt ingadozik örökké a franciaik véleménye minden felülnő politikai szerepvivőre nézve. Pedig Gambetta sem a hízlegés tulságait, sem a rágalom méltatlan-ságait nem érdemlé meg. Szemére vetik neki, hogy nem fejezte be a háborút, nem vetik a maguk szemére, hogy ők meg minek kezdték meg. Gúnyosan „félszemű diktátor“-nak nevezik, a mire ő egy izben így válaszolt: „Ha félszemű uralkodhattam rajtad, az csak a te hibád, vakok birodalma.“

Garibaldi. A fenségesig fölemelkedett Don Quijotte.

Girardin Emil. Író. Oly vastag könyvtár, mely összefüggésnélküli kötetekből van összeállítva. Az ő örökeber szelleme tolvaj-kulcsokat dugott be mindenféle zárakba, a nélkül azonban, hogy egyetlen nagy eszme ajta-ját is ki tudta volna nyitni. Hozzáfogott ő hirlapíráshoz, pénzügyhöz, színházakhoz, regé-nyekhez, ásványtanhoz, sat., a nélkül hogy ebből a világnak megczáfolja e régi közmondást: „a gördülő köre moh nem tapad“; de ez a közmondás nem is olyan kövekre szól, melyek másokat gördítenek. Ismeritek-e ama fénytornyokat, melyek színüket változtatva forognak? Ez a leghűbb jelképe ama kitűnő publicistának; csakhogy a Girardin-fénytorny azzal a sajátsággal is bir, hogy kikötő helyett hajótörésbe csal.

Halevy Lajos. „Tudja-e ön, — kérde tőle egyszer Dupuis, — hogy az ön szakála amerikai?“ — „Miért?“ — „Mert világosan látható rajta a fehérek és feketék harcza.“

Hohenzollern Herczeg. Az a szög, melyre III. Napoleon felakasztotta Francia-országot. Jegyzet: És Bismarck volt, a ki azt beütötte. „A szöveget? vagy Napoleont? Az ördögbe! talán mindkettőt.“

* Ez érdekes közleményre felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Szork.

leghivatottabb ellenőrzője maga a közönség lehetne de miután közönségünk nagy részében nincs meg a kellő hazafiság, ajánljuk e dologt a pénzügyminiszter ur figyelmébe, ki egyáltalán fontolóra vehetné azt is, ha nem volna-e helyesebb számlabélyegét is bizonyos skála szerint állapítani meg.

A pénzügyminiszter valamennyi dohánygyárhoz körrendeletet intézett a felhasználni yers dohányanyagról, a készített dohánygyártmányokról szóló és a dohánygyárakról évi kimutatások egyöntetű szerkesztése tárgyában.

Törvényjavaslat

80 millió osztrák értékű forint járadék-kölcsonról.

1. §. A pénzügyminiszter felhatalmazatik, hogy pénztári tartalek-készletek alkotása, a vasuti társulatoknak az 1875. évi XXI. t. c. 2-ik §-a szerint beruházásokra szükséges összegek fedezése és az 1873. évi XXXIII. és 1874. évi XIV. törvények alapján kibocsátott kincstári utalványok beváltásának megkezdése céljából nyolcvan millió osztrák ért. forint erejéig arany pénzben befizetendő, és sem törlesztés sem visszafizetés alá nem eső járadék-kölcsönt bocsáthasson ki.

2. §. A pénzügyminiszter felhatalmazatik, hogy ezen törvény alapján kibocsátandó névszerint 80 millió osztrák ért. forint járadék-kötvények első felét, névszerint 40 millió osztrák ért. forintot 80% arányammal arany értékben befizelve árusíthassa el. A kötvények másik felének névszerint 40 millió osztrák ért. forintnak eladási arfolyama 81%-nél kisebb nem lehet.

3. §. A kibocsátandó járadékkötvények után az államkincstár kamat fejében 6 százalékat fizet arany értékben fél évi utólagos részletekben.

4. §. Ugy a befizetésre valamint a kamatozásra nézve 100 osztrák ért. arany forint 10 sterling fonttal 250 frankkal, illetőleg német birodalmi 202.50 márkával vétetik egyenlőnek.

5. §. A járadékkötvények és az azokon levő kamatszélvények minden fennálló bélyegilleték és adótól mentesek, és a teljes bélyegilleték és adómentesség azok részére jövőre is biztosítatik.

Az ezen kölesön íránt kötött szerződések bélyeg- és illetékmentesek.

A kötvények tőzsdéi jegyzése fejében fizetendő külföldi bélyeg és illeték az állam terhére esik.

6. §. A vasuti társulatoknak beruházások címén nyújtandó összegek fedezése módjáról, valamint az 1873. évi XXXIII. és 1874. évi XIV. törvények alapján kibocsátott kincstári utalványok beváltásának megkezdéséről és keresztülvételének módozatairól külön törvény intézkedik.

7. §. E törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Budapest, 1875. december 7-én.

Széll Kálmán, s. k. m. k. p. ú. miniszter.

Körrendelet.

A vadászati jegyürlapokért befizetett bélyegilletékek tárgyában a pénzügyminiszter körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz. A körrendelet részletesen szabályozza a bélyegilletékek elszámolásának módját, s megrendeeli, hogy a vadászati jegyürlapok elárulásának eredményéről minden pénzügyigazgatóság számvevő osztálya évnegyedenkint kimutatást készítsen, s azt a bélyegjegyek s egyéb bélyegzett ürlapok iránti kimutatásokkal együtt-

tesen küldje be a pénzügyminiszterium illetékes számvevőségéhez. Megszabja továbbá a körrendelet, hogy a törvény alapján az illetékes szolgabíró, polgármester vagy járásbíróval által kiírt bírságok aként kezeltesse, hogy minden ily bírságot kimondó végzés az adóhivatal által küldésük be a pénzügy igazgatósághoz, melynek számvevő osztályának az egész bírság, mint bevetel előirandó. — Ez alapon bocsassa ki a pénzügy-igazgatóság a bevételi utalványt az adóhivatalhoz oly hozzáttétellel, hogy a törvény szerint a bírság egy harmada a kincstár, egy harmada a jelenlételevő, egy harmada pedig azon közseget illeti, melynek határában a megbírságotlhoz a vadászati jegy előmutatása iránti felszólítás intézetett. E két utóbbi harmadrész egy-szersmind a névszerint megjelölendő jelenlételevő, illetőleg közseget számára utalványozottnak tekintendő, s az adóhivatal által a pénz befolyta után a jutaleki értesítvények azonnal kiadandók. Ha a bírság a törvény értelmében fogságra változtatott át, az esetben is az illető végzés az adóhivatal által a pénzügy-igazgatóságnak betérjesztendő, mely az előírt bírság törlesztése hoztala végett rendeltileg intézkedni tartozik.

Mennyibe kerül a közoktatás.

Senki sem meri ma már kétségbe vonni, — még az sem, aki nem hiszi, — hogy a nép műveltsége, tanulsága erősebb, maradtandóbb biztosítéka az állam anyagi jólétének s hatalmának, mint számos fényes és nagyszabásu politikai intézmény, és mégis a közoktatásra fordítunk legkevesebb gondot, ennek érdekével törődünk legkevesebbet.

Érdekes lesz összehasonlítani Európa nevezetesebb államainak közoktatási költségvetését.

Ausztriában a közoktatási költségvetés 1874-ben 16 1/2 millió forintra rugott, mely összegből az 5 1/2 millió egyházi célokra való költség levonván, marad tisztán tanügyi célokra 9,967,051 forint. Ebből igénybe vettek a főiskolák 2 millió 884,939, a középsiskolák 3,449,400, az elemi népisiskolák 1,779,662 forint. Belgium 1871-ben a költségvetés 7,170,625 frankot költött tisztán tanügyi célokra, és pedig 1,102,820-at a felsőbb, 1,340,998-at a középi, 4,726,807 frankot az elemi oktatásra.

Poroszország 1874-ki költségvetésében a kultuszminiszterium rendes és rendkívüli költségei 11,607,784 tallérral szerepelnek, mely összegből a miniszterium csak 204,545, az evangélikus egyházra 694,751, a katolikusokra 584,281 tallér; a felsőbb oktatásra 1,424,992, a középtanodákra 1,248,674, az elemi oktatásra 4,387,956 tallér.

Franciaország é. célokra 1874-ben 96,076,068 frankot költött, mely összegből azonban 53 millió az ott államfizetésben részesülő papság részére vonandó le. A fennmaradó összegből 36 millió 183,843 frank esik intézetekre, 6 millió 401,030 a szepművészetek előmozdítására és múzeumokra.

Oroszország kultuszbudgetében a görög istentisztelet 9 1/2 millió rubelre rugó költségeinek levonása után marad felsőbb iskolákra 2,507,967, középtanodákra 5,143,120, elemi iskolákra 3 millió 163,430 rubel.

Az 1876-ki magyar budgetben a közoktatási miniszterium 4,012,169 ft. rendes költséggel szerepel, melyből 310 ezer 100 ft. jut egyházi célokra 3 millió 12,858 pedig tanintézetekre.

Ha azon összegeket, melyeket a főbb európai államok a közművelődés előmozdítására költenek, lakosságuk számával összevetjük, ki fog tűnni, hogy az oktatásügy költségeiből esik egy főre.

Belgiumban	1 fr. 43 cent.	= 57 1/2 o. é. kr.
Poroszországban	12 garas	= 60 kr. ezüsb.
Franciaországban	1 fr. 18 cent.	= 47 kr.
Ausztriában	48 kr.	= 48 kr. pabirb.
Oroszországban	15 kopek	= 28 kr. ezüsb.
Magyarországon	20 1/2 kopek	= 20 1/2 kr. pap.

A magyar állam tehát aránylag kevesebbet költ a nép művelődésére, mint Európa nyugati államai, egy harmadát annak amit Poroszország, sőt fejenként 8 krral kevesebbet annál amit Oroszország költ e czélokra.

Nem mutatják-e e számok világosan, mennyire hátra vagyunk e téren, s mily erőfeszítéseket kell még tennünk, hogy a civilizált államok magaslatára emelkedhessünk?
N. H.

Az uzorara.

Több főlzólalást hallottunk már mind az ország házában, mind a sajtó terén az uzorara példátlan pusztításai ellen, de a szörnyű baj elhárítására nemcsak hogy semmit sem teszünk, hanem a leglelkellenebb uzorás is, támaszkodva az alaki törvény szavaira, még a hatóságok támogatását is bizton elvezi. Csak pár nap előtt olvastuk a „Pesti Napló”-ban, hogy Várady János nevű, középszolnokmegyei nagybajomi lakosnak 39 hold földből, egy házból és 3 hold belsősegből álló birtokát árverezték el, mert egy uzorástól fölvetett 30 frtyai adósságát, mely csakhamar 120 forintra nőtt, lefizetni nem volt képes. A birtokot pedig 14, (mondó: tizenegy) forintot megvette ugyanazon uzorás.

Kétséget sem szenved, hogy a törvény betűje szerint az emlitett uzorás valamint az árverező látóság eljárása is kifogástalan; de az is igaz, hogy egy részről az igazságszolgáltatás alaki hibátlanságára metszőbb gúny alig volna képzelhető, mint amilyen az emlitett esetben van, más részről pedig hasonló eljárással a törvény szellemét öljük meg, általában minden törvény célját teszzük semmivé.

Ilyen esetek teremthették meg a „sum-mum jus, summa injuria”-féle alapigazságot, mely önkénytelen megvillan még a leegyszerűbb eszjárású ember agyában is, és igen sokszor szomorú következményeket vonhat maga után.

Ezekkel is szolgál napjaink története. Alig két hét előtt Borsá vidékén, Máramaros vármegyében két uzorást gyilkoltak meg, és pedig az egyiket fényes nappal, a nélkül, hogy a nép a gyilkosok üldözésére kelt volna. A boldogtalan áldozatok egyikéről azt beszélük, hogy 80 családot jutaltott tönkre s nagy birtokot szerzett magának, természetesen szintén a hatóság törvényen alapuló támogatása mellett.

Nagyon tartunk tőle, hogy a legközelebb jövő nem csak szörványosan fogja fölmutatni az ily szomorú tényeket, mert a vidék szégyene és nem szegény lakosságánál folytonosan halmozódik az anyag, melyben csirájok lap-pang, vagy legalább lappanghat.

Országos pénzzavarunk elhárítására nagyszabásu s messzeható államténykedésbe kezdett kormányunk; ha csupán a járadék-kölesön megkötését s a lebegő adósságokból való kibontakozást vesszük is, e két tény már magában véve is elég arra, hogy Széll miniszternek örök nevet biztosítson a nemzet történetének lapjain. De mindezen rendkívüli erőfeszítések főleg azon föltevésre támaszkodnak, hogy a nemzet szintén meg akarja tenni, képes megtenni mindazt, amit a rendkívüli viszonyok tőle követelnek.

Hiteles értesülés alapján tényekkel szőhatunk e föltevés alaposágáról is.

Videkünk közsegeiben a falu házában egyik szobában a bíró osztogat igazságot, a másikban pedig dunna, vankos, téli gúnya, bőlcso,

tulipános láda s más efféle ingóság várja a dobot, mert a szegény népségtől csak végrehajtás utján hajtható be az adó. A középszerű kis birtokos már másképp gondolkozik: lealázónak tartja a végrehajtást s inkább pénzt vesz föl nagy uzorára, csak azon szegényen né-érje, hogy kótya-vetye alá kerüljön marhája. És ez most történik, az év utolsó negyedében, mikor az adó legdúsabban szokott befolyjni! A szegény népség nagy része tehát sok szükséges házi szerétől megfosztva néz a szigorú tél elé, a középszerű kisbirtokosság pedig már szintén nagy részben az uzorások karmai között van, kik oly százalokra adnak neki kölcsönt, mely mellett okvetlenül tönkre kell mennie. Példáért nem kell épen Gácsországra mennünk, ahol az uzorara már ezer perczentel dolgozik, fölálalhatjuk azt közvetlen közelünkben is.

Ha tehát a jóakaratot nem vonjuk is kétségbe népünknel, hogy maga az adóképesség már eddig is nagyon meg van rendítve, az kétségtelen tény, — és hova jutunk meg ezután, ha az uzorának útját nem álljuk?

Az uzorara törvények visszaállításáról többé szó sem lehet; az már meghaladott álláspontra mind a tisztultabb jogfogalmak, mint a gyakorlati siker szempontjából. De ez még nem menti föl a törvényhozást attól, hogy más utakat keresen a fenyegetett vagyontulajtság megmentésére. Nézelünk szerint csak az segíthet, ha az uzorakérdés megítélésénél nem a törvény betűje, hanem a bört egyéni, lelkiismeretes meggyőződése dönt. Bizzuk azon ügyeket az esküdtszékekre, akkor legalább nem fogunk olyan esetek fölmerülni, amilyent czikkünk elején fölhoztunk.

De társadalmi úton sem szabad a baj tovább harapódzását összefonat karokkal nézünk. A takarékpénztárak s általában a pénzintézetek sokat tehetnek, ha tekintetbe véve a rendkívüli viszonyokat, meggondolva hogy a közjó most kisebb-nagyobb mértékben mindenkire áldozatokat ró, lemondanak minden haszonlesésről s egyedül költségeikre szorítkozva, teljes erejükkel sietnek a hitellel szoruló, adózó polgárok segítségére. Különösen megvárnók az általános földhitelintézetektől, hogy lemond azon szűkkeblű kényelméről, melynel fogva eddig kisebb fokú hitellel bibelődni magára nézve igen farszító aprólékosságnak tartja. A nemzet erejét, magvát a közép- és kisbirtokosság képezi, ha ezt tönkre menti engedjük, csak ideig-óráig diszeleghet még a százados tölgy lombkoronája, korhadt törzs fölött ennek is el kellend fonyadnia.

Legelőször is tehát videant consules! Egyidejűleg pedig álljunk mi is valamennyien a része míg a pusztító ellenség oly tágra nem tört, hogy kitöltése lehetetlenné legyen.

P. L.

A magyar vámterület.

(Folytatás.)

Nem kevésbé mint az államkincstárta, károsnak bizonyult a vámközösség a magyar nemzetgazdaságra nézve.

Minden helföldön termelhető czikkre vettelt vám védvám természetével bir, a mennyiben a külföldi árut a vámtétel összegével megdrágítja s a helföldi termelőnek a piacot a vámtarifa határáig biztosítja. Az átörökölt s közössé tett osztrák vámtarifa Magyarországot meghallgatása nélkül s kizárólag az osztrák nagy-iparosok igényeinek tekintetbevételel keletkeztén az osztrák iparozikknél nemcsak finanszvámoikat, de határozottan védvám-tételeket foglal magában. Ezen védvám gyakorlati hasznát kizárólag az osztrák gyári ipar vette, mely két évtized alatt s az utolsó pénzválságig rendkívüli lendületet nyert, miglen

Hyacinthe atya. Időszakonkint eretnek. Oly vallásos szabadelvű állapot akar ránk erőszakolni, melyen egyszerre három különféle schizma közt válogathatunk, mint a negyven-sous vendéglőkben az ételek közt. Azt hitte mindenki hogy ő a gondolat szabadság nagy eszméjét, akarja megoldani, holott csak Loyson asszonyt akarta nőül venni. Mire való volt felgyújtani a pokol lángjait, csak azért, hogy e lángonál egy fazék ételt főlhessünk!

Krupp. Az európai hangversenyek halgolója.

Le Boeuf. Franciaország tábornagya. Kis hizza azonban, hogy nem maradt csupán tábornagy Franciaország nélkül. Ki a vétkes akkor, ha még őt sem itélték el! Midőn ama rettenő háború ügye szóba került s egyik nagyteknélyű államférfiu a francziák készültségéről kezdett szónokolni, a híres tábornagy nagy göggel vágott szavába: „Hagyja csak e kérdést, édesem, — mondá — úgy ismerem azt, mint a saját zsebet.” Az őt milliórd kifizetése után, midőn egy ízben ismét találkoztak, az államférfiu egész nyugodtan igazította helyre a tábornagyot. „Tábornagy ur! tavaly azt tetszett mondani, hogy úgy ismeri a franczia hadsereg hadi készültségét, mint a saját zsebet: talán egy kis nyelvhíbat csinált és a mi zsebeinket akarta mondani.” Kúlszejére hasonlóan egy esendörkáplárhoz. Mily kár, hogy az nem maradt.

II. Lajos. A bajorok királya és Wagner Rikhard alattvalója.

Liszt. Abbe. Életpályájának változtatása előttem nem feltűnt, Liszt mindig kedvelője volt a rendeknek, a mi látható volt összegyűjtött rendjeleiből is. Frakját levett zongorakirály, No de, ha az öltöny változott is, az örökös mosoly megmaradt.

Mac-Mahon tábornagy. A franczia

köztársaság elnöke. „Vajjon Penelopének nem volt-e joga lerontani azt, a mit alkotott? (Egy engesztelhetlen legitimista.) „Minden javára fordul annak, a ki várni tud” (Egy orleanista.) „Bertrand és Raton. Minő szép mese!” (Egy bonapartista.) „Vajjon kinek volna kedve Moncká lenni, midőn Washington is lehet?” (Egy köztársasági.)

Moltke. Porosz hadvezér, az öldöklés matematikusa. Hiába állítanak fel ennyi meg ennyi ágyút, ő mathesisével kihozta, hogy ennyiből meg ennyiből kell levonás után utóvégre semmi sem marad. A háború nála annyira szabályozva van, mint inga-óraja.

Monaco herceg. Egyik elmés udvaroncza következő jelégét ajánlotta hercegnek: „A kormányzás nem egyéb játéknál, a hol minden a roulette-re van föltéve.”

Napoleon herceg. A vörös herceg. Caesar Polichinello. Vajjon mért kívánja minden áron, hogy a tényleges hadsereg keretében, mint tábornokot jegyzzék újra be, holott midőn névleg tényleges tábornok volt, tényleg mindig csak mint névleges tábornok szerepelt.

Nilsson Krisztina. A svéd csalóány. Északnak nővé lett költészet. Ő kétszer született: első ízben Stockholm mellett, svéd szü-löktől, másodszer Párisban franczia tapasztól. Senki őt felül nem mulja a honleányi halála-érzetben. A legbájosabb Ophelia, a ki azonban nem hal meg, hanem virágokat arat mindenütt. Adja az ég, hogy még egy század virágait learathassa!

Ollivier Emil. Francia államférfiu. Olyan renegát, a ki még ma is Messiasnak akarja magát kiadni, pedig sokkal alkalmasabb lenne a Judas szerepére. Mit törődnek vele, ha e páváfaruk papagaly egyre fere a politikai hittség keresekén, ha ez a keresek a saját testünkön is nem ment volna keresztül.

Pelletan Jenő. Iró. Torzonborz hajjal, nagy szakállal, kiálló, vastag, szürő szemöldökkel, úgy hogy legközelebb így kiállott fel egyik őt rég látott ismerőse. „Mégis különös a Pelletan szeméinek bájusa nőül!” Olyan tűzhely, mely többé nem lángol, de még mindig melegít. Olyan hűv, mely még nem aludt ki, csak mérsékelve van.

IX. Pius pápa. 1847-ben szabadelvű volt, 1874-ben reactionárius. Vagy akkor csalatkozott vagy most; tehát az egyik esetben nem lehet csalhatatlan.

Rothschildok. Bevehetetlenek párisi, londoni, bécsi és frankfurti váraikban. Ez a milliárdok bevehetetlen várnegyzege!

Sand Georges. Olyan est-szürkület, melyet második hajnalnak is hibetnének.

Schneider Hortenze. A párisi vig opera istennője! Istennő! Azért szereti hát azokat, kik áldozatokat hoznak neki.

Szerrano tábornagy. Hannibál, ki elaludt Capua gyönyöreit közt, mielőtt a cannei csatát megnyerte volna. Az ébredés keserű volt.

Simon Gyula. Francia államférfiu s az ő szoros értelmében, egyike ama két-három igazó államférfiúnak, kikkel Franciaország ez idő szerint bir. Csak egy hibája van: külsőleg meglepőleg hasonlít Broglie herceghez, a ki pedig a neje részéről őt sajnálja, hogy szellemére legkevésbé sem hasonlít Jules Simonhoz. Olyan hajlékonyság, mely megállapodik ott, hol a gyöngösesé kezdődik; olyan ügyesség, mely megállapodik ott, hol már a ravasz-ság kezdődnek. Szélsőségekbe göngyölgett crely. Aczél, bársony hüvelyben. Szóval bir mindama kellekkel, melyek szükségesek, hogy egy becsületes Talleyrandot alkossanak. Mint író oktat, a nélkül hogy pedás lenne. Irályának sulya van, a nélkül hogy nehékes lenne. Mind-ezek mellett mit árthatnak neki elleneinek rá-galma és bántalmai? Csak hányjátok tele

kertjét kövekkel, legalább együtt lesz a kö is szobrahoz.

Taglioni. Nyugalomba vonult, kifaradt pillangó. Fajdalom, hogy csak az idő szárnyai nem fáradnak ki soha.

Thérésa. Népdalékesnő. Ócsarlói igit kiáltanak fel: „Igen közönséges! Nem olyan nagyon közönséges azonban, mivel eddigelő egyetlen a maga nemében. Népies költszet, az igaz, de azért igazi költszet. A mezei patak najdjája.

Thiers. A monarchie azt mondá neki Bordeauxban: „Légy társam!” „Nem, — válaszolá, — én végrendeletit végrehajtó óhajtok lenni.” A történelem emlitést tesz egy vén persáról, a ki hetvenes korában tanulta meg a görög nyelvet. Thiers ugyan ilyen korban tanulta meg igazán ismerni a köztársaságot. Tisztelet annak, kinél a vég a kezdet. „Ha a vége jó, minden jó, — szokták mondani.

Verdi. Oly zene, mely mindig megindít. Midőn nem hatja meg a szívet, az idegeket ingerli.

Verne Gyula. A képzelődés országainak Columbusa.

Viktor Emanuel. Alkotmányos Nimród, a ki becsületesen uralkodik, a nélkül hogy kormányozni igyekeznék. Szarvasra vagy zergére tüzel, míg ministerei az interpellációk tűzében állnak. Vadász-szenvedélyére maga csinálta e lefordíthatlan jó bon mot-t: „Il vaut mieux être roi qui chasse, que roi qui on chasse.” (Jobb olyan királynak lenni a ki kerget, t. i. vadat, mint olyannak, a kit elkergetnek. A történelem el fogja mondani, hogy Olaszország ő alatta alakult egygyé, szabatosabb volna, ha így mondáná: hogy ő fölötté. A darab szerzője gróf Cavour. Viktor Emanuel a darabban csak mint néma lovas jelent meg. Milassin Vilmos.

Magyarországon semmiféle ipar nem keletkezhetett, mert a magyar piac védtelen volt engedve az osztrák termékek behozatalának. Ausztriának a nagyobb tökeménység, az osztrák nemzeti bank bő hitelforrása, az olcsóbb kamatláb, a képzettebb munkaerő monopoliumot biztosítottak a magyar piacra minden ipartermelyére vonatkozólag s a magyar vállalkozó pénzügyi és hitelértelem folytán mindannyiszor kénytelen volt üzletével felhagyni, valahányszor az egyenlően harcot megkísérté.

De nemcsak, hogy Magyarországon gyárak nem keletkeztek és ha keletkeztek, megbuktak: a hazai kis-iparosok az ugynevezett mesteremberek is elveszték keresetük nagy részét. A vasutak kiépülve, az osztrák gyári terményeket olcsón elszállítják mindenova az országban, hová azelőtt el nem hatoltak és a városokban a kis-iparosok tömegesen elveszték kenyérkeresetüket a nélkül, hogy módjukban volna munkacseréjüket a nagy ipar terén érvényesíteni. A nagy hódítás tehát, melyet az osztrák gyárak a múlt évtizedekben a magyar piacra tettek, a magyar városok rovására s a fejlődő polgári elem megrontásával járt, a haszon pedig, melyet a kis-iparosoktól elvett, az országból kivándorolt.

De nagy kárval volt a vámközösség és az osztrák iparosoknak adott védelem az összes magyar közönségnek is, mely mint fogyasztó leginkább az osztrák áruk vételére volt szorítva. Mert minden forintot, melylyel a védelem folytán az osztrák gyáros drágábban adta nekünk czikkét, a magyar fogyasztó fizette meg anélkül, hogy a gyáros e nyeresége az országban megmaradt s adóképeségünket növelte volna. A fogyasztó érdekében tehát a közös védelem nincs, mert az sok iparcikket olcsóbban vásárolhatna, ha önálló vámterület mellett a külföldi vagy osztrák áru olcsóbb finanszírástól rovatnék meg a magyar határon, mint minővel most a közös védelemmel szert megörvö van.

A házi iparnak tönkretétele s a magyar piacnak osztrák árukkal tökéletes elárasztása végre eredményezték, hogy Magyarország kereskedelmi forgalma a legnagyobb mértékben passzívá lett, azaz, hogy a hivatalos adatok szerint Magyarország Osztrák és külföldi árukban éventenként sok millióval többet fogyaszt, mint mennyi értéket maga kivisz. Az utolsó kimutatás szerint 1873. évben Magyarország kereskedése 156 millió forinttal többet hozott be, mint mennyi nyeresémet és egyéb árut mi Ausztriának vagy a külföldnek eladni voltunk képesek, s tehát ezen differenciális összeget készpénzben vagy adóssággal voltunk kénytelenek kiegyenlíteni. Ha ehhez hozzáadjuk az állam quota és kamatfizetéseit s a magánosok és intézetek által a külföldi tőkek után az országból kiküldött összegeket, mindenki előtt világosan meg van fejtve az oka, hogy miért évről évre kevesebb a készpénztőke Magyarországon, s miért oly kétségbeesztő a hitelviszonyok, s oly rémítő és átalános az uzsora.

Mindnyájan szenvedünk tehát a vám és kereskedelmi szerződés következményei alatt: állam, mezőgazdaság, kis-iparosok, nagy-iparosok, termelők és fogyasztók egyaránt, sőt még a kereskedők is, mert az átalános nyomorban minden üzlet pang, vevők elmaradnak s a pénz drágasága lehetetlenné teszi nekik az üzletben kockázatni vagyonukat.

A mi a kereskedést illeti, a közös vámterület okozza, hogy nálunk a kereskedelem nagyobb mérvű fejlődése lehetetlen, mert kereskedőink nagyrészt a Bécsben központosuló nagykereskedésnek pusztá ügynökei. Budapest, mint az ország természetes emporiuma a közös vámterület folytán elcsúsz az előnytől, hogy a külföldi cégek bizományi lerakatokat telepitésnek ide, s ennek folytán Bécsnél mint világpiazzal nem versenyezhet. Vidéki kereskedőink is ezen Bécsbe központosított előnyök folytán arra indítottak, hogy Bécsből s nem Budapestról szerzedék be áruikat.

S amit az egyesek és osztályok veszítenek, maga a nemzet összesége szenved alatta. Magyarország mint tisztán földmívelő ország meg nem állhat, mert nem bírja el egy modern kultúrallam költségeit. Ezt a tapasztalás bizonyítja, De mint földmívelő állam sem állhat meg, ha oly kapcsolatban marad, melynek következtében nemzetgazdasága évről évre inkább és inkább eladósodik, s maga az örökös föld is külföldi hitellezők kezébe kerül. — Mint földmívelő ország sem maradhat meg Magyarországon, ha a vámszövetség folytán képtelen mezőgazdasági ipart teremteni, s ennek segélyével átmenni az intenzívebb gazdálkodási módokra. Hogy akar megállni Magyarország felszaporodott terheivel vállán, s hogy akarja megfizetni adósságait az ipar tökéletes reménye nélkül, mikor nyeresémet nem értékesítheti idehaza, s nem adhatja el a külföldön, mert a távol országok olcsóbb produktója leszorította a piacokról, s a fölemelt földadó egyszerre megdrágítja termelését és csökkentti a birtok értékét. Csak ha egyuttal áttérünk az iparra, fogunk gazdaságilag is, államilag is, kulturailag is megállhatni mint nemzet Európában; ha ezt most tenni elmulasztjuk, vagy bukásnak megvünk elébe, vagy vissza kell térnünk egykori primitív és patriarchális viszonyainkhoz. Minthogy pedig ez ma, a vasutak és táviratok korában Európa közepén nem lehetséges, nincs más választás, mint komoly elszántsággal véget vetni egy tarthatatlan állapotnak, s hozzálatni egy új helyzet teremtéséhez.

Ez okokból azt tartjuk, hogy az osztrák-magyar vám és kereskedelmi szerződést fel kell mondani, s a monarchia tulsó felével az önálló magyar vám terület alapján kell egy új kereskedelmi szerződést kötni.

Magyarország és Ausztria között, melyek gazdasági viszonyai oly teljesen különböznek, vámközösség helyesen nem is képzelhető. Más vámpolitikát követel az egyik mint a másik s az erősebb fél érdekei léven túlyomók, a szövetség mindenkor a gyöngébbnek gyarmati kiaknázására és gazdasági függésére fog vezetni. A helyes viszony két ily állam között, ha politikai unióban élnek, más nem lehet, minthogy mindenik a maga területén saját igényeinek megfelelő vám és kereskedelmi, ipar és gazdasági, adóügyi és hitelforgalmi politikát követhessen s a két ország egymással barátságos szerződésre lépjen, mely a nemzetközi forgalomban a kölcsönös érdekeket szabályozza. A két államnak ilyenmő gazdasági önállása nem zárja ki azt, hogy egymásnak a külfölddel szemben méltányos előnyöket ne biztosítsanak. (Vége köv.)

Az „ifjusági társaskör“ közleményei.

Majdnem a kör keletkezésével egyidejűleg megpentegetett, hogy egyetünk körében s annak daira teremt s daira képes tagjaiból dalárda alakítsunk, mely hivatva legyen egyrészt társas összejöveteleinket az ének kedélyre ható hangjaival fölvidítani, másrészt meg alkalom adtán a körünk által rendezendő műkedvelői előadások mellett körünk pénzalapjának egyik forrásául szolgálni. Most már az ige testté lőn és a körünk kebelében alakult dalárda, mely képzett énekeseket és zenésztöket tisztelt tagjai közt, Magenbauer Lipót helybeli egyházi organista úr e szakavatott zenész és kedveshangú énekesnek, mint karmesternek tapasztalt vezetése alatt meg is kezdette működését. Övezzé az ez ifjú dalárda tagjait az összetartás szelleme és szerezenek számos vidám órák azoknak, akikről a természet megtagadta a dal édes művészetét!

A dalárda óráit nem tarthatván körünk helyiségében, más helyről kelle gondoskodni. E tekintetben ismét egy pártfogó nevét kell följegyeznünk: tek. Dr. Gesztessy László urét, aki, mint iskolazéki elnök, a kör megkeresése következtében a helybeli tanépület egyik tantermet dícséretre méltó készséggel engedte át az énekkörök megtartására.

Körünk könyvtárhoz utolsó közléstünk óta járultak: Vattay Miklós ur 3 müvel 3 kötetben, Kohn Ede ur 1 müvel 4 kötetben, Eisenstädter Húgó ur 1 müvel kötetben. Fogadják halás köszönetünket.

HIRHARANG.

* **Mindenkinek tetszeni nem lehet.** Temesvár közönségének egyrésze bizalmi feliratot intéz Missics urhoz, mint a város képviselőjéhez, ki ellen a múlt napokban egy nemélek támadások intéztek azért, „mert a közigazgatási törvényjavaslat ellen hozott városi közgyűlési határozatot a polgármesterhez aláírás végett vissza küldötte.“ Igen, a határozat a polgármester által aláírva nem volt, s azt ily alakban a ház elnöke nem tartozik elfogadni, amint hogy el sem fogadta. Ez volt tehát a város képviselőjének büne, ezért akartak ellenei számára bizalmatlansági szavazatot küldeni. Ugyan mit nyertek volna a bizalmatlansági szavazattal, legfeljebb azt, hogy a képviselő úr mosolygott volna ellenei eme erőlködésén, de azt figyelembe egyáltalában nem vehette volna, miután annak a mostani viszonyok folytán értelme és fontossága nincs, mert ha lenne, akkor minden megbukott képviselőjelölt választótól bizalmatlansági szavazatot csikarna ki győztes ellenfele számára; így aztán nem volna egyéb hátra, minthogy minden második hónapban képviselőket választanának az illető kerületek. Bizalmatlansági szavazatnak egy esetben lehetne értelme (de akkor sem sokat hederítenek rá), t. i. ha az illető képviselő otthagya azt a pártot, a melynek zászlója alatt megválasztott, de még ez az esett elő nem állt, — addig valakinek bizalmatlansági szavazatot küldeni, — neveltség. Különbön t. barátunk Missics János ur az efféle dolgokkal igen keveset törődik.

* **Közlekedés.** Aki Torontálmege közlekedési utait ismeri, annak fogalma lehet azon nyomorúságos állapotról, mely most megyénkben előállott. Nincs út, a melyen a kereskedők árucikkeiket pontosan megkaphatnák, sőt még a posta megérkezése is bizonytalan. A vízeni áruszállítás egészen megszűnt, az utak járhatatlansága minden szállítást lehetetlenné tett. Már most kérdjük, hogy felehetünk meg az állam iránt elvált kötelezettségeinknek. Vasutat, és pedig mielebb!

* **Nem csüggednek.** A német Thália papjai mind annak daczára, hogy a fütellen hideg színházban üres padok előtt játszanak, nem csüggednek, de várják a jövőt, mely őket a defecitiek torkából kiemelend. — A reménységgel táplálkozni szép dolog, de vajmi kevés haszonnal jár.

* **Fuss vagy füssz.** Városunkban erősen hajlik az adót. Ilyenkor természetesen nagy az elkeseredés, de uramfi, honnan álljon fel az állam, ha mi nem fizetünk. A fizetés, az igaz, hogy nehezen esik, de meg kell lenni, mert a menekülés lehetetlen.

* **Roncsoló toroklob.** A járványos roncsoló toroklob még mindig szedi áldozatait. Sőt voltak egyes esetek, hogy meglelt korták is megkapták.

* **Meghívás.** Az „ifjusági társas kör“ — ben folyó hó 22-én, esti 6 órakor, Dr. Stas-

sik Ferencz úr nyilvános felavasást fog tartani, melynek czime: „Horn Ede, mint nemzetgazda.“ Midőn e felavasáshoz a t. közönséget és a kör t. tagjait meghívni szerencsénk van, megjegyezzük, hogy a felavasásnál való megjelenés belépti díjjal nincs összekötve. Nagy-Becskerekben, 1875. évi december 14-én. Poroszkay Béla s. k., elnök. Sierbanu György s. k., jegyző.

* **Haladunk.** Nem hiába hangoztatta oly harsányan ifjuságunk (a társas kör) e lap hasábjain „előre“ jellegét, de a következők megalapították, hogy ez alkalommal erős elhatározásnak adott az „előre“ szócskában kifejezést, a napokban ugyanis becsereki ifjak által, — kik valószínűleg az ifjusági körnek is tagjai, — egy „korcsolya egyet“ alakítottak és annak elnökül Stais Miklós választott meg; — egyidejűleg a beiratások eszközésével is felbiztatva, határozatott, hogy kérsék fel a részt venni óhajtó korcsolyázó közönséget, ebbeli kívánságával nevezett Stais Miklós urhoz fordulni.

* **A „jótékony növény“ bálja.** Farsangjainknak történelében arany betűkkel vannak följegyezve egyes czégek, melyeknek tánczvizsgálmai — mint a jó bor — nem szorulnak czégre. Ilyen a helybeli „jótékony növény“ évenkénti tánczvizsgálma is. A növényeknek két szép czéja van: a jótékony és az anyai szeretet ápolása. Sokféle módon igyekszik az e feladatát betölteni: fölkeresi a szegények kunyhóit, enyhíti a nyomort, eltemeti a holtakat; övodájában a gyermekkereszeti áldásos rendszere után, már zsenge koruktól fogva bevezeti a kisedeket az élet iskolájába.

— Miért ne tenné meg a növény, hogy minden évben legalább egyszer — tánczolgunk is a gyámoltalan özvegyek és árvák javára? Gondoljunk rá, hogy forintjainkkal, melyekkel a bál pénztárnál adozunk, az inségnek számos könyvet töröljük le. — Most már az a kérdés: mikor nyílik meg a mindenki által epedve várt alkalom, hogy a jótékony evangéliumi cselekedete mellett — mulathason is egy nagyt? — Jövő évi január hó 22-dik napjának jutott a szerencse, hogy a „jótékony növény“ — reá tuzze ki ezidei bálját, melynek fontos ügye a f. december 4-diki választmányi ülésen képezte tanácskozás tárgyát. — Ugyanekkor választott meg a meghívó bizottság is, melynek a szívek és erszeny megfagyására alkalmas fegyverekkel fölruházott tagjai ezek: Botka Gézané, Csacs-kovics Milivojné, Demkó Pálné, Filkovic Pálné, Hesse kapitányne, Jarmatzky Sándorné, Kellner Ede, Kellner Józsefné, Kupuszarovic Miklósné, Mücke Flóriánné, Muncsicsné, Plechl Szilárdné, Sztojanovic Heléna, Spiegel Jakabné, Tichy Róbertné, Vataj Miklósné, Ziegerné urhölgyek, akiknek ékeseszló szavai, amint kívánjuk is, hódítsanak meg mindenkit. — A bál technikai rendezője az egyet pénztárnoka Wiltschgo Rezső úr választott meg, akinek szakavatott tapintata mindenhez ért és mindent fölkarol. — A tánczrendező urakat — városunk arany ifjuságának tagjaiból — a meghívó bizottság szép szemei fogják kiszemelni.

* **Pozsonyban mint a „Pv. L.“-ban** olvassuk, — a hajhíd kikötésekor az a komikus dolog történt, hogy a hild szent patrónusa, nepomuki János, ott akarta hagyni a pozsonyiakat, mint szent Pál az oláhokat. A hajhíd azon részét, t. i. ahol a nevezett szentnek állomása van, elkapta a szél s vilte egész a malomligetig, ahol aztán szerencsésen elfogták. — Ugyanott egy házi úr az udvarában összehalmozdított hótömeget eltávolítására vaskályhát állított a hó középebe és erősen tüzelvén, csakhamar megszáradt a hószagtól!

* **Apponyi gróf,** osztrák-magyar nagykövet Parisban betegnek fekszik. Az „Illustration“ című hetilap következtetést írja róla és a magyar nemességről: „Ő hozta be Franciaországba az osztrák-magyar monarchia nemzeti tánczeit; Parisban ő tánczolta először a mazurt, még pedig Beckendorf kisasszonnyal, a kit később nőül is vett. — Az Apponyiak 1718-ban nyerték a bárói, 1739-ben pedig a grófi czimet. A család azon magyar arisztokrátiához tartozik, mely ragaszkodik szabadalmihoz, büszke azokra, lóháton, nemzeti öltözetben, a circassiaiak módjára gyülekezik fegyvert fogni, zajos gyűléseken szónokolgat, és végül az asztalra csap kardjával, mikor már nem tudja egymast kapacizálni; nyilvános vitáiban latin nyelvet használnak, melytől elborzadnának az egyházatyák. — Oppositiojúk igen farszító ugyan, de nem veszélyes, mert az opponáló a hűséget följe helyezik a haragnak.“

* **Mit nem okoz egy elhízott feleség.** Érdekes esetről értesítik a „F. P.“ Bárdról. Egy ottani úri ember, K., a ki különben igen ábrándos természetű ember volt, a múlt őszszel nagy dologra adta a fejét: — megházasodott. Elvett feleségül egy csinos kis karcsu teremtést. K. urnak az képezte legnagyobb boldogságát, ha azt mondhatta a feleségének: „Kedves kis muczuskám! „Drága ici-pici feleségem!“ „Aranyos bogárkám!“ Szegény K. ur! Nem élvezhette soká ezt a boldogságot. A felesége kapta magát, s néhány hónap alatt úgy meghízott, hogy bizony nem nagy lehetett a differencia a magassága meg a szélessége közt. K. urat méltán elszomorítá ez az esemény. Már most minő phantasiával mondja ő a feleségének azt, hogy „picikém!“ Ugy meg csak nem hivatja, hogy „Te három mázsás muczuskám.“ Mondom K. urat ez nagyon elszomorítá, ugyanynyira, hogy mult vasárnap, mikor úgy tetszett neki, hogy a felesége ismét

egy hüvelyknyivel szélesebb, mint szombaton volt föbelötte magát Szegény K. ur!

* **Nagy bányaszerencsétlenség.** A táviratok röviden megemlékeztek a szomszédos szerencsétlenségről, mely Angliában Yorkshire grófság egyik közszenbányájában gázrobbanás folytán történt. A mennyire eddig kitűnt, ez alkalommal százhusz munkás vesztette életét. A szerencsétlenség réggel 9—10 óra közt történt. Iszonyu csattanás értesítette a szomszédos falvak lakóit a borzasztó eseményről. Mindenki kiszaladt házából. Sűrű füst borította a bányá bejáratát. Roppant embertömeg gyűlt össze, s azonnal megindultak a mentő kísérletek. Mérnökök, orvosok s más bátor emberek siettek előre. Kezdeiben azt hitték, hogy mind a 240 munkás, a ki a bányában dolgozott, oda veszt. Csakhamar azonban kitűnt, hogy 40—50 munkásnak a szomszéd bányába sikerült menekülnie. A nap folyamában nagy számu sebesültet huztak ki a romok alól. Körülbelül százhusz ember esett a szerencsétlenség áldozatául, melyet kétségkívül vigyázatlanság okozott. Ugyanaz nap egy másik bányában is robbanás volt, mely 12 embert ölt meg. Pár nappal az előtt két más bányában volt ilyen szerencsétlenség úgy, hogy az áldozatok száma e négy esetben legalább százötven emberre megy.

* **A vámházi csempészet iránti vizsgálatot** Charnant pénzügyi titkár vezeti, ki a kereskedőket és szállítókat hallgatja ki. A feljegyzett hivatalnokokra nézve Jedlicska vezeti a vizsgálatot. A kihallgatás zárt ajtóknál történik. A vizsgálat alatt levő kereskedők könyveit visszaadták; — csak azon okmányok tartattak vissza, melyek a csempészet teljes kiderítésére okvetlenül szükségesek. Már eddig is bizonyos, hogy a csempészet egy szállítóház nagy mérvben üzle, részint a kereskedőkkel egyetértve, részint azok tudta nélkül. A vizsgálat egy pár hónapig tart, s eredménye a fenylő törvények elé terjesztetik. A közszen-kezelés körül is történt visszaélés. Egy hivatalnok, ki ennek kezelésével meg volt bízva, állásától fölfüggesztetett. Hivatali utóda a visszaélést fölfedezte s be is jelentette. A vizsgálat ez ügyben most folyik.

* **A dohányzásról** egy külföldi szaklapban D. Krause azt állítja, hogy a dohányfüst tetemes mennyiségben tartalmaz szénéleggázt, mely igen mérges légnem. Száz térfogat dohányfüstből több mint 9 térfogatot tesz a szénéleg, s minthogy a dohányzó a füstnek nagy részét felszívja s tüdejébe veszi, lehetetlen, hogy a lenyelt szénéleg vért lassanlassan meg ne mérgezze. S ha hozzáveszszük a nikotin hatását is, a dohányzásnak minden esetre káros befolyása van a testre, melyet a megszokás miatt észre nem veszünk ugyan, de figyelmünket ki nem kerülheti.

* **Mai számunk** mellett veszik t. olvasóink a „Családikör“ szép irodalmi közlöny, előfizetési felhívását. — E jelesen szerkesztet közlönyt, ajánljuk különösen nőiolvasóközönségünk becses figyelmébe.

A „Torontál“ távirata.

Nagy-Kikinda december 14. Trifunac Mladen egyhangulag a kerület alkaptányává választott. A kormányhoz bizalmi felirat intéztetik. A vasút terve elfogadtattott.

IRODALOM.

* **„Vasárnap Ujság“** decz. 12-diki száma következő tartalommal jelent meg: Dr. Fischer Adolf (arczképpel). — Mesék: I. A satrapa. II. A Parnaszus. Orozsból Romanes Mihály. — Nagymama karácsonya. (Elbeszélés, Baksay Sándortól. — Egy spanyol kisváros. (Képpel.) — Honvéd ujonczok 1848-ban. (Képpel.) — A „Gonosz-föld“ Észak-Amerikában. (Képpel.) Sámí Lajostól. — A gorilla és ronkonai. — A rejtelmes sziget. (Verne regénye, képekkel.) — Mathuzsalem utóda. (Képpel.) — A budai várszínházról Szász Károlytól. — A hétről. — Irodalom és művészet, közintézetek, egyház és iskola, ipar és gazdaság, sakkrovat, stb. rendes rovatok. — Ugyancsak a „Franklin-Társulat“ kiadó-hivatalában (Budapest, egytemutca 4-dik szám) megrendelhető: a „Képes Néplap“ legolcsóbb hetilap a magyar nép számára, mulattató és tanulságos tartalommal, s a hazai és külföldi politikát tárgyaló rendes rovatval. Előfizetési ára félre csak 1 ft.

Közgazdaság.

A „Torontálmegei takaré- és hitelbank“ 1875. évi szeptember havi forgalmi kimutatása. Takarékpénztári betételek: Állás október végével 333,898 ft. 13 kr. Betételek november hóban 28,554 ft. 25 kr. Összesen 362,452 ft. 38 kr. Visszafelezések 5769 ft. 4 kr. Állás nov. végével 356,683 ft. 34 kr. — Folyó számlái üzlet: Tévleges egyenleg október végével 24,375 ft. 63 kr. Kiadott nov. hóban 1475 ft. 50 kr. Összesen 25,851 ft. 13 kr. Bevételek 2559 ft. 26 kr. Tévleges egyenleg nov. végével 23,291 ft. 87 kr. — Betéti levelek: Állás október végével 14,100 ft. Bevételek nov. hóban 12,200 ft. Összesen 26,300 ft. Visszafelezések 10,800 ft. Állás nov. végével 15,500 ft. — Leszámlálási üzlet: a) bankváltók: A tárcza állása október végével 347,329 ft. 27 kr. Leszámlaltott nov. hóban 112,314 ft. 95 kr. Összesen 459,644 ft. 22 kr. Visszafelezett 74,445 ft. 63 kr. A tárcza állás nov. hóban 385,198 ft. 59 kr.; b) hitelgyeleti váltók: A tárcza állás október végével 39,745 ft. Leszámlaltott nov. hóban 6790 ft. Összesen 46,535 ft. Visszafelezett 7290 ft. A tárcza állás nov. végével 39,245 ft.

— Előjegyzések: a) értékpapírokra: Állása október végével 25,043 ft. Kiadott nov. hóban 370 ft. Összesen 25,413 ft. Visszafizetett 475 ft. Állása nov. végével 24,938 ft.; b) zálogokra: Állása okt. végével 19,292 ft. 95 kr. Kiadott nov. hóban 1611 ft. 75 kr. Összesen 20,844 ft. 70 kr. Visszafizetett 1441 ft. 75 kr. Állása nov. végével 19,402 ft. 95 kr.; c) ingatlan kölcsönök: Állása október végével 51,067 ft. 96 kr. Kiadott nov. hóban 12 ft. 25 kr. Összesen 51,080 ft. 21 kr. Visszafizetett 891 ft. 60 kr. Állása nov. végével 50,188 ft. 61 kr. — Pénzforgalom: Kézfizetés október végével 10,102 ft. 41 kr. Bevételek november hóban 182,996 ft. 91 kr. Összesen 193,099 ft. 32 kr. Kiadások 184,871 ft. 89 kr. Egyenleg nov. végével 8227 ft. 43 kr.

TÖRVÉNYTEREM.

A n.-becskerei e. f. kir. törvényszékének f. é. december 18-án nyilvános ülésben következő perek előadói fognak.
Előadó: Dr. DUKA LÁSZLÓ, kir. törvénzi bíró.
5959. sz. 1875. — Liphay Agostonné szül. Barlangly Herminének, öz. Zsunat Anna elleni birtokpere.
5961. sz. 1875. — Dr. Györgyevits Milosnak, Tabacsy Aca és Jozca elleni pere 800 ft. és jár. iránt.
5985. sz. 1875. — Milekits C. G.-nek Jankovits György. és Gávra ellen 1500 ft. tőke és jár. iránti pere.
B. 91. sz. 1872. — 127. sz. 1870. — Gruits Jásának Purkov Ignác és társai ellen 152 ft. 51 kr. iránti pere.

APRÓSÁGOK.

Milyen legyen a szerkesztő? Jó színész, mert nagyon nehéz szerepet kell játszania; sok füle legyen, mert majd ezt, majd amazt kell meghallgatnia; jókora zsebe, hogy zsebre rakhassa a gombaságokat, bő torka és egészséges gyomra, hogy a sok keserű labdacot lenyelhesse. Utmutatónak kell lennie, hogy az idő irányát megmutathassa; jó gyalgoló, hogy az idővel lépést haladhasson; jó vívómester, hogy a sok megtámadást elháríthassa és visszaverhesse, szerencsés vadász, hogy az újdonásokat kikutathassa; jó szabó, hogy a gondolatokat csinos burkba öltöztethesse; vendéglős, hogy izletes szellemi táplálékot találhasson, kertész, hogy költői virágokat plantáljon; földművelő, hogy minden jó és szép magvát elvesse, de egyuttal

éjjeli őr is, hogy megmondhassa, hányat ütött az idő órája. Szóval szerkesztőnek mindennek kell lennie, főleg pedig birkatürelmének, mert a világ egyetlen hazszalát sem kiméli meg, hanem a hol teheti, kritikai bonczkése alá veszi.

A részvét oly növény, mely nem ver gyökere; a virágházakban, hol a mesterséges meleg által érzékenykedése fajul, s ép oly kevéssé a szabadban, hol gyakran ki lenne téve a hőmérsék gyors változásainak, mert nem állja ki a legkisebb éles légvonatot sem. — Egyedül csak egyetlen melegben, a vér melegében jön az elő s ezért a szívbe kell plantáltatnia.

A közvélemény többnyire zavaros víz, melyben jól lehet halászni.

H I R D E T É S E K.

2639. sz. v. k. 1875. **Hirdetmény.** (270—1)

Alólírott városi rendőr-kapitányság részéről közhírré tétetik, hogy az 1874. évi VIII. t. cz. értelmé szerint 1876. év január 1-ső napjától kezdve az új méter-mérték használata, és az összes régi mértékek azonban a fentebb érintett határidőn túl további használatól elvonatni rendeltetik.

Figyelmeztetni kívánom a t. cz. közönséget, hogy a mennyiben némelyek jövő 1876. évi január 1-ső napjától régi mértékek használatán kapatnának, a most idézett törvényszigorával lesznek sújtandók.

A városi rendőrkapitányságtól.
Nagy-Becskereken, 1875. évi december 8-án.

Nédits János,
rendőri kapitány.

3. 2639. **Rundmachung.**

Seitens der gefertigten Polizeihauptmannschaft wird hiemit kundgemacht, daß mit dem Gesetzartikel VIII. vom Jahre 1874 der Gebrauch des neuen Metermaßes vom 1. Jänner 1876 einzuführen und sämtliche alte Maße und Gewichte über den erwähnten Zeitpunkt außer Gebrauch zu setzen angeordnet wurde.

Ich gedente das P. T. Publitzum aufmerksam zu machen, daß im Falle jemand vom 1. Jänner 1876 angefangen bei dem Gebrauche des alten Maßes erfaßt werden sollte, derselbe nach aller Strenge des obzitierten Gesetzes bestraft werden wird.

Städtische Polizeihauptmannschaft.
Gr.-Becskerek, am 8. December 1875.

Johann Nédits,
Polizeihauptmann.

Br. 2639. **Објава.**

Од стране варошког редарственог капетанијата овим се до оубер знања ставља, да VIII. зак. чл. од 1874. год. употребу нове метарске мере од 1. јануара 1876 по рим. наређује а употребу свију старих мера од споменутог рока забрањује.

Услед тога намеравам п. и. опшнство пажљивим учинити, да ће се онај, који од 1. јануара 1876. године при употребљу старих мера ухваћен буде, свом отрошоу горенаведеног закона казнити.

Од варошког редарственог капетанијата.
У Вел.-Бечкереку, 8. децембра 1875.

Јован Недић,
редарств. капетан.

5158. t. k. 1875. **II. hirdetmény.** (267—3^a)

A nagy-beckereki kir. telexkönyvi hatóság részéről közzététetik, hogy Dr. Györgyevits Milós végrehajtatónak, Tarras községe mint végrehajtást szenvedő ellen 819 ft. o. é. és járuléka végett a Tarras községi 136. számú tjkönyvben A. IV. 461. r. A. V. 462—463. r. továbbá 968—970. r. ugyiszinte 971/7. r. és végre 1231—1232/6. r.-sz. a. felvett összesen 118,740 ft. o. é. becsült ingatlan vagyona f. é. szeptember 18-án 5158. sz. a. elrendelt árverés az e végre f. é. november 27-ére Tarrason a helyszínére kitűzött első határidőben vevők hiányában eredménytelen volt. Mihez képest a fent kördlirt ingatlanok az árverésre f. é. december 27-ére kitűzött második határidőben Tarrason a községhezánál becsáron alól is el fognak adatni.

Nagy-Becskereken, 1875. évi december 1-én.

Kir. telexkönyvvezető helyett:
Müller József,
kir. segédtelexkönyvvezető.

6480. sz. 1875. **Hirdetmény.** (257—3^a)

A nagy-beckereki kir. törvényszék telexkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy özvegy Binder Jánosné ugys mint kk. gyermekei gyámjának Folyan Milován elleni ügyben f. é. 4391. szám alatt kibocsátott árverési hirdetmény oda igazítottik ki, hogy a r.-szárcsai 4. sz. tjkönyvben nem egy negyed telek, hanem egy nyolczad telek bocsátatik árverés alá, és minthogy a f. é. november 16-án a fenti ügyben megkísérlet árverés vevők hiányában sikertelen maradt, ugyanazért a fent említett 695 fira becsült 1/2 telek 1875. évi december 17-én megtartandó II. árverés alkalmával becsáron alul is eladati fog.

Kelt Nagy-Becskereken, 1875. évi november 24-én.

Kir. telexkönyvvezető helyett:
Müller József,
kir. segédtelexkönyvvezető.

492. sz. b. v. k. 1875. **II. árverési hirdetmény.** (265—3^a)

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a tekint. nagy-beckereki kir. törvényszék telexkönyvi osztályának f. é. június 26-án 3131. sz. a. kelt végzésével Luxeder Engelbert és öz. Erdélyi Istvánné részére a tarrasi 48. tjkönyvi számú ingatlanból Torgyanszky Trivát illető felére nézve elrendelt első árverés sikert nem eredményezvén, a második árverés 1876. évi január 10-ik napjára tűzött ki.

Kelt N.-Becskereken, 1875. évi december 2-án.

Marianovich János,
kir. bir. végrehajtó.

475. sz. b. v. k. 1875. **II. árverési hirdetmény.** (263—2^a)

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a n.-becskerei e. f. kir. törvényszék telexkönyvi osztályának 1875. évi augusztus 21-én 4984. sz. a. kelt végzésével Freund Samuel és fiai részére a n.-becskerei tjkönyvi számú házából Nikolits Krisztinát illető felerészére nézve az elrendelt első árverés sikert nem eredményezvén, a második árverés f. é. december 23-ik napjára tűzött ki.

Kelt N.-Becskereken, 1875. évi november 24-én.

Marianovich János,
kir. bir. végrehajtó.

482. sz. b. v. k. 1875. **II. árverési hirdetmény.** (264—3^a)

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a tek. n.-becskerei kir. törvényszék telexkönyvi osztályának 1875. évi július 21-én 4431. sz. a. kelt végzésével Turinszky Gáca részére a nagy-beckereki 1348. tjkönyvi számú ingatlanok Vörgity Mitát illető 3/4 részére nézve elrendelt első árverés sikert nem eredményezvén, a második árverés f. é. december 30-ik napjára kitűzött.

Kelt N.-Becskereken, 1875. évi november 28-án.

Marianovich János,
kir. bir. végrehajtó.

3175. sz. k. i. 1875. **Pályázat.** (256—3^a)

Uj-Szt.-Iván községében 1875. évi május 18-án tartott közjegyzői választás, tekintetes Torontalmegyei rendes öszi közgyűlésének f. é. november 12-én 320—b. gy. sz. alatt kelt határozatával megsemmisítettvén, ennek újbóli betöltésére a pályázat kiíratik.

Ezen közjegyzői állomásul 216 ft. 75 kr. évi fizetés, 57 ft. napidij atalány, 37 ft. irodai szerekre, összesen 310 ft. 75 kr. készpénzben, ugy természetben kiszolgáló 52 p. m. öszi, 10 p. m. tavaszi buza, 50 font só, 25 font stearin-gyertya, 2 öl kemény tüzifa, 3 öl szalma, szabad lakás házi kerttel, és magánmunkálatokért szabály rendeletileg megállapított díjak mellett — van összekötve.

Felhivatnak mindazok, kik vizsgálatukat a torontalmegyei t. szigorló bizottság előtt tették, s e jegyzői állomásra pályázni óhajtanak, hogy az 1874. évi XVIII. t. cz. 74. és 83. §-ai értelmében kellőleg felszerelt folyomóványaikat, kitüntetésen abban; hogy a hivatalos magyar nyelv tökéletes birásán kívül, a községben divó szerb nyelvben is járassak, alulirt szolgabíróshoz 1875. évi december 30-ig, mint a választást megelőző napon, benyújtsák.

Kelt Uj-Szegeden, 1875. évi november 25-én.

Keresztes Ignác,
szolgabíró.

Eladó hintók.

Egy nagy kétülésű, és egy kisebb együlésű üveges batár, nemkülömben két nyitott könnyű hintó szabad kézből eladó, — bővebb felvilágosítást kaphatni Török-Becsén alólírtnál.

(259—3^a) Kastal Károly.

Cs. kir. szabadalm. első oszt. Ceresin-gyár. (ÉREM.) UJHELY H. ÉS TÁRSA, (ÉREM.)

Stockerauban, Bécs mellett,

főraktár Budapest, Gizelatór, Haasféle palota.

Tisztelettel tudatjuk nagyrabecsült vevőinkkel és a t. cz. közönséggel, miszerint a bekövetkező

karácsoni és újévi ünnepekre

raktárunkat — sima és diszített templom-gyertyákkal, karácsonfa — és viaszgyertyákkal — mindennemű változatos színekben és nagyságban — dúsan felszereltük.

Bátorkodunk egyszersmind, jó és olcsó padolatviaszunkat, fehér és sárga színekben, valamint szárazfényviaszunkat a t. cz. közönség figyelmébe különösen ajánlani varróviasz, szabók és cipészek számára, mindig nagy készletben találtók

Teljes tisztelettel
A főraktár

Budapest, Gizelatór, Haasféle palota.

Főraktár, Budapest, királyutca 1. sz., fők Hatvaniutca 16. sz.

ROTHAUSER TESTVÉREK.

Karácsoni és újévi ajándékok
a legújnyosabb szabott gyári áron
keaphatók Kioszinnyben
dizsmü-, norinbergi- és fényűzősi árak
NAGYKERESKEDEÉSÜNKBEN.

Ajánlatos tárgyak:

- 4—10 éves leányoknak. Fehérfő, kékfehér, 50 és 100 kr. 2 fr. 50 kr. 20 fr. 25 fr. 30 fr. 35 fr. 40 fr. 45 fr. 50 fr. 55 fr. 60 fr. 65 fr. 70 fr. 75 fr. 80 fr. 85 fr. 90 fr. 95 fr. 100 fr. 105 fr. 110 fr. 115 fr. 120 fr. 125 fr. 130 fr. 135 fr. 140 fr. 145 fr. 150 fr. 155 fr. 160 fr. 165 fr. 170 fr. 175 fr. 180 fr. 185 fr. 190 fr. 195 fr. 200 fr. 205 fr. 210 fr. 215 fr. 220 fr. 225 fr. 230 fr. 235 fr. 240 fr. 245 fr. 250 fr. 255 fr. 260 fr. 265 fr. 270 fr. 275 fr. 280 fr. 285 fr. 290 fr. 295 fr. 300 fr. 305 fr. 310 fr. 315 fr. 320 fr. 325 fr. 330 fr. 335 fr. 340 fr. 345 fr. 350 fr. 355 fr. 360 fr. 365 fr. 370 fr. 375 fr. 380 fr. 385 fr. 390 fr. 395 fr. 400 fr. 405 fr. 410 fr. 415 fr. 420 fr. 425 fr. 430 fr. 435 fr. 440 fr. 445 fr. 450 fr. 455 fr. 460 fr. 465 fr. 470 fr. 475 fr. 480 fr. 485 fr. 490 fr. 495 fr. 500 fr. 505 fr. 510 fr. 515 fr. 520 fr. 525 fr. 530 fr. 535 fr. 540 fr. 545 fr. 550 fr. 555 fr. 560 fr. 565 fr. 570 fr. 575 fr. 580 fr. 585 fr. 590 fr. 595 fr. 600 fr. 605 fr. 610 fr. 615 fr. 620 fr. 625 fr. 630 fr. 635 fr. 640 fr. 645 fr. 650 fr. 655 fr. 660 fr. 665 fr. 670 fr. 675 fr. 680 fr. 685 fr. 690 fr. 695 fr. 700 fr. 705 fr. 710 fr. 715 fr. 720 fr. 725 fr. 730 fr. 735 fr. 740 fr. 745 fr. 750 fr. 755 fr. 760 fr. 765 fr. 770 fr. 775 fr. 780 fr. 785 fr. 790 fr. 795 fr. 800 fr. 805 fr. 810 fr. 815 fr. 820 fr. 825 fr. 830 fr. 835 fr. 840 fr. 845 fr. 850 fr. 855 fr. 860 fr. 865 fr. 870 fr. 875 fr. 880 fr. 885 fr. 890 fr. 895 fr. 900 fr. 905 fr. 910 fr. 915 fr. 920 fr. 925 fr. 930 fr. 935 fr. 940 fr. 945 fr. 950 fr. 955 fr. 960 fr. 965 fr. 970 fr. 975 fr. 980 fr. 985 fr. 990 fr. 995 fr. 1000 fr.
- 4—10 éves leányoknak. Fehérfő, kékfehér, 50 és 100 kr. 2 fr. 50 kr. 20 fr. 25 fr. 30 fr. 35 fr. 40 fr. 45 fr. 50 fr. 55 fr. 60 fr. 65 fr. 70 fr. 75 fr. 80 fr. 85 fr. 90 fr. 95 fr. 100 fr. 105 fr. 110 fr. 115 fr. 120 fr. 125 fr. 130 fr. 135 fr. 140 fr. 145 fr. 150 fr. 155 fr. 160 fr. 165 fr. 170 fr. 175 fr. 180 fr. 185 fr. 190 fr. 195 fr. 200 fr. 205 fr. 210 fr. 215 fr. 220 fr. 225 fr. 230 fr. 235 fr. 240 fr. 245 fr. 250 fr. 255 fr. 260 fr. 265 fr. 270 fr. 275 fr. 280 fr. 285 fr. 290 fr. 295 fr. 300 fr. 305 fr. 310 fr. 315 fr. 320 fr. 325 fr. 330 fr. 335 fr. 340 fr. 345 fr. 350 fr. 355 fr. 360 fr. 365 fr. 370 fr. 375 fr. 380 fr. 385 fr. 390 fr. 395 fr. 400 fr. 405 fr. 410 fr. 415 fr. 420 fr. 425 fr. 430 fr. 435 fr. 440 fr. 445 fr. 450 fr. 455 fr. 460 fr. 465 fr. 470 fr. 475 fr. 480 fr. 485 fr. 490 fr. 495 fr. 500 fr. 505 fr. 510 fr. 515 fr. 520 fr. 525 fr. 530 fr. 535 fr. 540 fr. 545 fr. 550 fr. 555 fr. 560 fr. 565 fr. 570 fr. 575 fr. 580 fr. 585 fr. 590 fr. 595 fr. 600 fr. 605 fr. 610 fr. 615 fr. 620 fr. 625 fr. 630 fr. 635 fr. 640 fr. 645 fr. 650 fr. 655 fr. 660 fr. 665 fr. 670 fr. 675 fr. 680 fr. 685 fr. 690 fr. 695 fr. 700 fr. 705 fr. 710 fr. 715 fr. 720 fr. 725 fr. 730 fr. 735 fr. 740 fr. 745 fr. 750 fr. 755 fr. 760 fr. 765 fr. 770 fr. 775 fr. 780 fr. 785 fr. 790 fr. 795 fr. 800 fr. 805 fr. 810 fr. 815 fr. 820 fr. 825 fr. 830 fr. 835 fr. 840 fr. 845 fr. 850 fr. 855 fr. 860 fr. 865 fr. 870 fr. 875 fr. 880 fr. 885 fr. 890 fr. 895 fr. 900 fr. 905 fr. 910 fr. 915 fr. 920 fr. 925 fr. 930 fr. 935 fr. 940 fr. 945 fr. 950 fr. 955 fr. 960 fr. 965 fr. 970 fr. 975 fr. 980 fr. 985 fr. 990 fr. 995 fr. 1000 fr.
- 4—10 éves leányoknak. Fehérfő, kékfehér, 50 és 100 kr. 2 fr. 50 kr. 20 fr. 25 fr. 30 fr. 35 fr. 40 fr. 45 fr. 50 fr. 55 fr. 60 fr. 65 fr. 70 fr. 75 fr. 80 fr. 85 fr. 90 fr. 95 fr. 100 fr. 105 fr. 110 fr. 115 fr. 120 fr. 125 fr. 130 fr. 135 fr. 140 fr. 145 fr. 150 fr. 155 fr. 160 fr. 165 fr. 170 fr. 175 fr. 180 fr. 185 fr. 190 fr. 195 fr. 200 fr. 205 fr. 210 fr. 215 fr. 220 fr. 225 fr. 230 fr. 235 fr. 240 fr. 245 fr. 250 fr. 255 fr. 260 fr. 265 fr. 270 fr. 275 fr. 280 fr. 285 fr. 290 fr. 295 fr. 300 fr. 305 fr. 310 fr. 315 fr. 320 fr. 325 fr. 330 fr. 335 fr. 340 fr. 345 fr. 350 fr. 355 fr. 360 fr. 365 fr. 370 fr. 375 fr. 380 fr. 385 fr. 390 fr. 395 fr. 400 fr. 405 fr. 410 fr. 415 fr. 420 fr. 425 fr. 430 fr. 435 fr. 440 fr. 445 fr. 450 fr. 455 fr. 460 fr. 465 fr. 470 fr. 475 fr. 480 fr. 485 fr. 490 fr. 495 fr. 500 fr. 505 fr. 510 fr. 515 fr. 520 fr. 525 fr. 530 fr. 535 fr. 540 fr. 545 fr. 550 fr. 555 fr. 560 fr. 565 fr. 570 fr. 575 fr. 580 fr. 585 fr. 590 fr. 595 fr. 600 fr. 605 fr. 610 fr. 615 fr. 620 fr. 625 fr. 630 fr. 635 fr. 640 fr. 645 fr. 650 fr. 655 fr. 660 fr. 665 fr. 670 fr. 675 fr. 680 fr. 685 fr. 690 fr. 695 fr. 700 fr. 705 fr. 710 fr. 715 fr. 720 fr. 725 fr. 730 fr. 735 fr. 740 fr. 745 fr. 750 fr. 755 fr. 760 fr. 765 fr. 770 fr. 775 fr. 780 fr. 785 fr. 790 fr. 795 fr. 800 fr. 805 fr. 810 fr. 815 fr. 820 fr. 825 fr. 830 fr. 835 fr. 840 fr. 845 fr. 850 fr. 855 fr. 860 fr. 865 fr. 870 fr. 875 fr. 880 fr. 885 fr. 890 fr. 895 fr. 900 fr. 905 fr. 910 fr. 915 fr. 920 fr. 925 fr. 930 fr. 935 fr. 940 fr. 945 fr. 950 fr. 955 fr. 960 fr. 965 fr. 970 fr. 975 fr. 980 fr. 985 fr. 990 fr. 995 fr. 1000 fr.
- 4—10 éves leányoknak. Fehérfő, kékfehér, 50 és 100 kr. 2 fr. 50 kr. 20 fr. 25 fr. 30 fr. 35 fr. 40 fr. 45 fr. 50 fr. 55 fr. 60 fr. 65 fr. 70 fr. 75 fr. 80 fr. 85 fr. 90 fr. 95 fr. 100 fr. 105 fr. 110 fr. 115 fr. 120 fr. 125 fr. 130 fr. 135 fr. 140 fr. 145 fr. 150 fr. 155 fr. 160 fr. 165 fr. 170 fr. 175 fr. 180 fr. 185 fr. 190 fr. 195 fr. 200 fr. 205 fr. 210 fr. 215 fr. 220 fr. 225 fr. 230 fr. 235 fr. 240 fr. 245 fr. 250 fr. 255 fr. 260 fr. 265 fr. 270 fr. 275 fr. 280 fr. 285 fr. 290 fr. 295 fr. 300 fr. 305 fr. 310 fr. 315 fr. 320 fr. 325 fr. 330 fr. 335 fr. 340 fr. 345 fr. 350 fr. 355 fr. 360 fr. 365 fr. 370 fr. 375 fr. 380 fr. 385 fr. 390 fr. 395 fr. 400 fr. 405 fr. 410 fr. 415 fr. 420 fr. 425 fr. 430 fr. 435 fr. 440 fr. 445 fr. 450 fr. 455 fr. 460 fr. 465 fr. 470 fr. 475 fr. 480 fr. 485 fr. 490 fr. 495 fr. 500 fr. 505 fr. 510 fr. 515 fr. 520 fr. 525 fr. 530 fr. 535 fr. 540 fr. 545 fr. 550 fr. 555 fr. 560 fr. 565 fr. 570 fr. 575 fr. 580 fr. 585 fr. 590 fr. 595 fr. 600 fr. 605 fr. 610 fr. 615 fr. 620 fr. 625 fr. 630 fr. 635 fr. 640 fr. 645 fr. 650 fr. 655 fr. 660 fr. 665 fr. 670 fr. 675 fr. 680 fr. 685 fr. 690 fr. 695 fr. 700 fr. 705 fr. 710 fr. 715 fr. 720 fr. 725 fr. 730 fr. 735 fr. 740 fr. 745 fr. 750 fr. 755 fr. 760 fr. 765 fr. 770 fr. 775 fr. 780 fr. 785 fr. 790 fr. 795 fr. 800 fr. 805 fr. 810 fr. 815 fr. 820 fr. 825 fr. 830 fr. 835 fr. 840 fr. 845 fr. 850 fr. 855 fr. 860 fr. 865 fr. 870 fr. 875 fr. 880 fr. 885 fr. 890 fr. 895 fr. 900 fr. 905 fr. 910 fr. 915 fr. 920 fr. 925 fr. 930 fr. 935 fr. 940 fr. 945 fr. 950 fr. 955 fr. 960 fr. 965 fr. 970 fr. 975 fr. 980 fr. 985 fr. 990 fr. 995 fr. 1000 fr.
- 4—10 éves leányoknak. Fehérfő, kékfehér, 50 és 100 kr. 2 fr. 50 kr. 20 fr. 25 fr. 30 fr. 35 fr. 40 fr. 45 fr. 50 fr. 55 fr. 60 fr. 65 fr. 70 fr. 75 fr. 80 fr. 85 fr. 90 fr. 95 fr. 100 fr. 105 fr. 110 fr. 115 fr. 120 fr. 125 fr. 130 fr. 135 fr. 140 fr. 145 fr. 150 fr. 155 fr. 160 fr. 165 fr. 170 fr. 175 fr. 180 fr. 185 fr. 190 fr. 195 fr. 200 fr. 205 fr. 210 fr. 215 fr. 220 fr. 225 fr. 230 fr. 235 fr. 240 fr. 245 fr. 250 fr. 255 fr. 260 fr. 265 fr. 270 fr. 275 fr. 280 fr. 285 fr. 290 fr. 295 fr. 300 fr. 305 fr. 310 fr. 315 fr. 320 fr. 325 fr. 330 fr. 335 fr. 340 fr. 345 fr. 350 fr. 355 fr. 360 fr. 365 fr. 370 fr. 375 fr. 380 fr. 385 fr. 390 fr. 395 fr. 400 fr. 405 fr. 410 fr. 415 fr. 420 fr. 425 fr. 430 fr. 435 fr. 440 fr. 445 fr. 450 fr. 455 fr. 460 fr. 465 fr. 470 fr. 475 fr. 480 fr. 485 fr. 490 fr. 495 fr. 500 fr. 505 fr. 510 fr. 515 fr. 520 fr. 525 fr. 530 fr. 535 fr. 540 fr. 545 fr. 550 fr. 555 fr. 560 fr. 565 fr. 570 fr. 575 fr. 580 fr. 585 fr. 590 fr. 595 fr. 600 fr. 605 fr. 610 fr. 615 fr. 620 fr. 625 fr. 630 fr. 635 fr. 640 fr. 645 fr. 650 fr. 655 fr. 660 fr. 665 fr. 670 fr. 675 fr. 680 fr. 685 fr. 690 fr. 695 fr. 700 fr. 705 fr. 710 fr. 715 fr. 720 fr. 725 fr. 730 fr. 735 fr. 740 fr. 745 fr. 750 fr. 755 fr. 760 fr. 765 fr. 770 fr. 775 fr. 780 fr. 785 fr. 790 fr. 795 fr. 800 fr. 805 fr. 810 fr. 815 fr. 820 fr. 825 fr. 830 fr. 835 fr. 840 fr. 845 fr. 850 fr. 855 fr. 860 fr. 865 fr. 870 fr. 875 fr. 880 fr. 885 fr. 890 fr. 895 fr. 900 fr. 905 fr. 910 fr. 915 fr. 920 fr. 925 fr. 930 fr. 935 fr. 940 fr. 945 fr. 950 fr. 955 fr. 960 fr. 965 fr.